

Inserati se sprejemajo in velja trisopna vrsta:

8 kr., če se tiska 1krat,
12 " " " " 2 " "
16 " " " " 3 " "

Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi

se ne vračajo, ne frankovana pisma se ne sprejemajo.

Naročnino prejema opraviščno (administracija) in ekspedicija na Dunajski cesti št. 15 v Medijatovi hiši, II. nadstropji.

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemati velja:
Za celo leto 10 gl. — kr.
za pol leta 5 " — "
za četrť leta 2 " 50 "

V administraciji velja:
Za celo leto 8 gl. 40 kr.
za pol leta 4 " 20 "
za četrť leta 2 " 10 "

V Ljubljani na dom pošiljan velja 60 kr. več na leto.

Vredništvo je v Medijatovi hiši, štev. 15.

Izhaja po trikrat na teden in sicer v torek, četrtek in soboto.

Dani se!

Koncu se bliža leto, katero se je za nas pričelo vse drugače ko veselo. Lani oserej pač ni pritiskal tako hud zimski mraz, ko zdaj, a z Dunaja vel je neprijeten, zoperu, ude pretresajoč veter, še hudo zmešan s pruskim krivcem. Zeblo nas je, zeblo od znotraj, ker nismo imeli nobenega tolažila še, nobenega pripomočka, ki bi nam ogrel otrpnjene ude od znotraj. Zato smo stopili v novo leto kakor v mrzlo poslopje, ne nadjajoč se pogretja, le s to voljo, da se hočemo braniti zmrznjenja ter tako čakati, da se bo otajalo ali prišel od kod nam gorek piš. Do tje pa bodimo zapeti, kakor smo morali biti že več let proti ledenemu vetru s severa — z Dunaja.

In glej! Ta gorki piš prišel je, razgalil in raztopil ledene ploše, ki so nas Slovence vedno skup stiskale, spoznalo se je, da ledena sapa, kakoršno so z Dunaja spuščali proti Slovanem vsem, toraj tudi proti nam Slovencem, ne more oživljati udov Avstrije, med katerimi smo Slovani in tudi Slovenci zelo izdatni; spoznalo se je, da, če posamezni udje otrpnejo, tudi telo, država ne bo mogla biti močna, kolikor mora biti sosedom v lice. Ledena sapa mori življenje, če bi bila toraj dalje pihala, jelo bi bilo zebsti Avstrijo.

Leto 1879, čeravno še ni konec njegovih dni, je vendar že naredilo svojo oporoko, svoj testament, in mi Slovenci ta pot nismo pozabljeni, dobili smo že svoj delež. Pravega narodnjaka nisi videl že dolgo veselega obraza. Pač je takrat, ko je ob volitvah za državni zbor vlada postavila se na sredo, ne migala

temu ne onemu, narodnjaka in pravega Avstrijca obraz nategnil se na zadovoljnost, ali star lisjak, ki je že večkrat opeharjen bil, ne bo tako brž šel na privezano kokoš. Gledali smo vse le bolj od strani, kdor je storil korak naprej, je prej nekoliko potipal z nogo, če so tla res trdna. In še potem, ko se mu ni vdrlo pod nogo, ko smo pri volitvah za državni zbor tako veličastno premagali nasprotnega zmaja, je marsikdo majal z glavo, ker nikakor ni mogel verjeti, da bi tudi nam Slovencem zamogla kdaj prikazati se zarja bolj prihodnosti. A zarja se je prikazala, gledali, zrl, težko čakali smo, da bi se pokazalo tudi sonce. Zarjo smo namreč videli že večkrat, a ko je imelo pokazati se sonce, vselej je prignal krivec megle, da nam sonce ni zasijalo. Ni čuda toraj, če je vsak še z ramomigal in svoj pozdrav solncu hranil še le za tisto uro, ko se bo prikazalo v vsi svoji svetlobi in ne bo nevarnosti, da bi ga zopet kaka megla zakrila.

No, zdaj mislimo, da je obnebje jasno. Pač je videti še tu in tam kako meglico, katero proti našemu gorkemu solncu podi še pojenjačoči „ustavoverni“ krivec, a ker je glavni veter v Avstriji zdaj ves drug, se bodo tudi te megle morale razkaditi ali umakniti se daleč za goré.

Tako imamo Slovenci vendar enkrat lepše vreme. Mnogo jih je, ki ga niso čakali, centralistični mraz nam je pobral do malega najboljši mož. V dobi bojevanja slovenskega naroda za svoje pravice je padlo nam veliko junakov, med njimi vojaki državnega zbora: Toman, Costa, Pintar, Barbo; drugih ne omenjamo, ker jih je žalibog preveliko število. Blag jim spomin, ki so bili vredni boljših ča-

sov — časov, kakoršne nam zdaj kaže politična „Pratika“.

Milejše zvezde, gorkeje solnce! To privabi na dan vsacega domoljuba, če je tudi prej, obupavši nad srečnejšo dobo Slovencev, zarinil se v svoj gorki ali mrzli kot s trdnim sklepom, da ne bo verjel vsakemu vetru. Tudi mi dolgo nismo verjeli, da bo tisti veter, ki je o volitvah prišel z Dunaja, stanovit, mislili smo, da hoče le Čehe kakor nas izvabiti z zavetja; a zdaj, ko je Taaffe sam kakor „Jupiter tonans“ oglasil se in razglasil ravnopravnost vseh narodov ter da se Slovani, toraj tudi mi Slovenci ne smemo več ob steno pritiskati, zdaj gremo tudi mi vsi ven, gremo ministerstvu naproti in ga sprejememo z vriskom in zastavami. S tem pa — se ve da — obljubimo svojo pomoč njemu ravno tako, kakor se nadjamo njegove poštenosti, kajti najvišji minister je mož in njegova obljuba je mož — beseda.

Veliko let, morda že več nego jih kdo izmed nas pomni, nismo bili že tako veseli, kakor letos. Res še beseda ni meso postala, ali nadjamo se, da bo. Dobrot sedanjega ministerstva še nismo okusili, skoro vse je še pri starem, le nemčursko kačo je jelo hudo zebsti; pač opleta še z repom, pa zela več ne upa pokazati tako predrzno ko prej. In to je že nekaj, to je veliko za nas, ki nismo nadjali se tako naglega prevrata. Slovenec je že tako oplašen po mnogih skušnjah, da je vesel, če le bič v kot vržeš, ni treba, da bi ga tvoja roka božala ali mu celó jesti dala. Tem više poskoči zdaj, ko se mu obeta, da bo z drugimi narodi avstrijskimi pri isti mizi skupno jedel.

Kako sem se jaz likal.

Črtice za poduk in kratek čas.

XLIII.

Predstava je bila na čast nemškemu pesniku Schillerju s prologom in manjšimi igrami njegovimi. Meni je bila najbolj všeč igra „Wallensteins Lager“ in v tej zopet najbolj kapucinova pridga, katero sem si kmalu potem v biblioteki prepisal in se je z glave naučil. Jezil sem se le nad kapucinom, da je latinske stavke tako slabo izgovarjal, kakor kak prvošolec. Predstava je bila zá-me prekratka, zato sem še potem, ko je zagrinjalo že davno padlo in so vsi ljudje odšli, vedno čakal, da bo še kaj, dokler me ni tisti, ki je karte pobiral, dol spodil. Druga predstava, katero sem videl, je bila burka „Wo steckt der Teufel“; ta je bila vsa zá-me, prekratka se ve dá. Pripovedoval sem svojim tovaršem o nji in potem, ker nisem imel denarja, da bi bil šel vsak večer v gledišče, sem vsaj prebral vsak gledišni list, da sem vendar kaj imel iz gledišča.

Tudi mojim tovaršem se je bila enaka želja zbudila do gledišča, radi bi bili hodili not, pa ni bilo drobiža. Kar je pa vsakemu posebej

nemogoče, mogoče je družbi; združilo se nas je več, menda štirje, v to, da kupujemo vsi skup po eno karto; s to gre prvi v gledišče in posluša prvo dejanje, potem pride ven in na njegovo mesto gre drugi k drugemu, tretji k tretjemu dejanju itd.; drugi dan je pred šolo vsak poročal o svojem delu in tako smo vsi skup vedeli zadržaj igre; kako je ta ali oni igral, za to nam še mar ni bilo, mi smo bili le poslušalci, ne kritikarji.

Eden izmed nas, ki pač v šoli ni dobro napredoval, pa bil tem bolj privihan v drugem obziru, je iznašel pa še drug načrt, kako bi mi lahko šli za tisti denar v gledišče vsi, potem pa še v gostilno vsak po eno klobaso. 35 kr. je bila vstopni naza „parterre“, klobase pa po 6 kr. Če bi bili toraj hoteli vsi plačati vstopnino, po gledišči pa, ko smo bili vsi lačni, še klobase jesti, bi bilo za to treba 2 gl. Toliko pa tudi štirje študenti ne premorejo vsak večer, posebno naše sorte ne, zato smo vsi pritrdili načrtu sošolca, ki je bil ta-le: Prvo dejanje igre se lahko ugane po naslednjih. Vstopnice je pa treba le za prvo, za druge ne več, to smo že poskusili, ko sta namestu enega odišlega šla tu in tam dva nazaj. Ker toraj

prvega dejanja za nas treba ni, čemu bomo kupovali vstopnico? Mar gremo po gledišči vsi skup za 35 kr. vsak po eno klobaso in dobimo še vsak žemljo zraven.

Tako se je godilo, načrt se je le toliko spremenil, da nismo tistih 35 kr. več skup skladali, ampak hodili le v gledišče, klobaso pa kupil vsak zá-se, če je imel denar. Le na to smo gledali, da pri drugem dejanju nismo šli v gledišče vsi drug za drugim, ampak vsak je čakal prilike, da je smuknil za kakim gospodom memo biljetérja skoz vrata. Tako smo hodili dolgo časa v gledišče in bi bili hodili morda še dalje, če bi ne bili drugi sošolci in dijaki sploh nas začeli prečitno posnemati, ko so zvedeli, kako mi hodimo v gledišče. Akoravno je bilo takrat bolj obiskovano ko zdaj, se je vendar vodji prečudno zdelo, zakaj se „parterre“ pri drugem delu skoro vsaki večer tako napolni, da se ne vjema s kaso. Zato je bil vpeljal tako zvane „retourkarte“, katero je od biljeterja dobival vsak, ki je šel med igro ven, a hotel še nazaj priti. V to past se je vjel pa prvi naš bistrourmni sošolec, dokaz, da se vsaka hudobija kaznuje najprej nad tistim, ki jo je provzročil. Ko je nekega večera p

Ali bo grof Taaffe dosti močan, da bo spoli-
to, kar je obljubil?

Politični pregled.

Avstrijske deiele.

V Ljubljani 17. decembra.

Na površji notranje politike je še vedno **vojaška postava**. Zdaj ko je gosposka zbornica postavu enoglasno sprejela, pride še enkrat v obravnavo pred zbornico poslancev, in vlada bo napela vse žile, da dobi za postavu dvetretjinsko večino. Kakor je poročal naš telegram, ima se stvar ravno danes določiti. Ustavoverci so v sitnem položaji: cesar sam, gosposka zbornica, večina poslanske zbornice in večina ljudstva jih sili, da se udajo in sprejmejo postavu, kar bodo morali toliko prejštoriti, ker je ogerska zbornica postavu tudi že potrdila. Cesar sam je sprejel načelnika levičarskega kluba, dr. Weeberja, ter mu brez dvombe razložil potrebo nespremenjene vojne postave. Pri tolikem pritisku od vseh strani bi ustavoverci že odjenjali, pa jih je sram, ker se bodo s tem osmešili pred celim svetom. Vendar, zdaj so že zabredli, in blamaža jim ne izostane, naj se udajo ali ne. Edinost ustavoverne stranke se je že zdrobila, ker so ustavoverci v gosposki zbornici, na ktere so listi s tolikim ponosom kazali, glasovali za postavu. Ako se udajo, smijal se jim bo svet, češ, da se niso borili za princip, ampak za trmo; ako se pa ne udajo, zgubili bodo še tisto malo veljave, kar je še imajo, vlada in merodajni krogi jih bodo potisnili v tisti nič nazaj, iz kterega so prilezli. Tega se bojé posebno „ustavoverci“ v slovanskih deželah. Tako pride vodja nemških Pemcev nalašč za to na Dunaj, da bo agitiral za vojno postavu, ker se bojé kazinoti v Pragi, da bi jim vtegnila vlada neopravičeno prevlado in hegemonijo na Češkem vzeti. Tudi včerajšnji ljubljanski „Tagblatt“, ima dopis iz Dunaja, ki govori za vojno postavu, ter nemškutarje pripravlja na preobrat v strankarski taktiki, ki je neobhodno potreben, ako si hoče stranka še nekoliko svoje prejšnje veljave pri vladi ohraniti. — Kot simptom tega preobrata nam služi smešno veter-njaštvo poslanca Čedika.

Prej je govoril z o p e r vojno postavu, zdaj pa med ustavovernimi poslanci glasove nabira

za postavu. To se pravi „gesinnungstüchtig“, kakor se ustavoverci radi imenujejo!

Tisti ustavoverci, ki hočejo za vojaško postavu glasovati, mislijo in oznanjajo, da bodo s tem glasovanjem zakrili vse svoje prejšnje grehe, ter si naklonili zopet popolno prijaznost sedajne vlade, ter pravijo, da se Taaffe desni stranki samo zato laska, ker jo potrebuje za vojno postavu. Tega pač ne moremo verjeti, in če bi prav res bilo, naša stranka je že toliko močna, da ne živi samo ob vladni milosti; prejšnje mogočnosti ne bodo ustavoverci nikdar več dosegli, še menj pa nemškutarji na Kranjskem; grablje so za zmirom zlomljene!

V državnem zboru je bila na vrsti kupčijska zveza z Nemčijo, in pri tej debati se je posebno „odlikoval“ fortšritlar (bolje: Velikonemec) Granitsch, ki je hotel, naj mi Nemcem v vsakem obziru vstrežemo, če prav oni nam nobene koncesije ne dajo. To je bilo celo nekterim ustavovercem preveč, in Wiesenburg in Neuwirth sta ga dobro zavrnila.

Poljedelski shod na Dunaji je sklenil zahtevati: da bi se že v ljudskih šolah nekoliko poljedeljstva podučevalo, da bi se kmetijstvo podučevalo na učiteljskih pripravnicah, na univerzah in na tehnikah, da bi se napravile posebne kmetijske šole za bolj dorasle dečke, da bi se postavili učenci kmetijskih šol v eno vrsto z gimnazijalci in realci itd. Kakor videti, vse pametni nazori, kterim je želeti, da se kmalo vresničejo.

Klub naprednjakov je sklenil v navzočnosti 53 udov, da se ne udá, in da neče glasovati za vojno postavu. Tudi prav! Vlada naj gleda, zakaj je takim kandidatom do zmage pomagala! Če bi vlada ne bila hotela, fortšritlar Foregger ne bi bil nikdar poslanec.

Zaradi **slabe letine** vlada revščina po mnogih avstrijskih deželah, in so mnogi poslanci v zadnji seji državnega zbora pomoči prosili za nemške Pemce, za Moravce, za Šlezake, za dolenje Avstrijance, ter zahtevali vladno podporo, kakor se je podelila Istri.

Lakota v **Istri** je neki huda kljubu vladni podpori. O tem več na drugem mestu.

Vnanje države.

Angležem se v Afganistanu slabo godi, obdani od vseh strani od divjih ustaških

čet, se jih bodo težko ubranili, in Roberts se sme srečnega šteti, ako brez velikih zgub v Indijo nazaj pribeži. Angležem se prav godi. Tudi divjak je človek in ljubi svobodo; Angleži pa hočejo vse divje narode podjarmiti in jih kot svoje tlačane porabiti, ter svojo okrutno sebičnost skrivajo za frazami „kultura“ in „trgovinski interesi“. Kultura bo že sama počasi v Azijo prišla brez orožja, in če hočejo kulturo razširjati, naj bi Angleži raji podpirali katoliške misijonarje; pa Angležem ni za kulturo, ampak za gospodstvo in dobiček. Povdarjanje „trgovskih interesov“ pa ni nič drugega, ko surova sila ali pa nemški „faustrecht“; kajti če je za Angleže koristno, da molzejo azijske narode, je pa to za te narode škodljivo, in tudi ti narodi imajo pravico, braniti svoje „interese“, to je, svojo kožo in svoje žepe pred roparskimi napadi „krščanskih“ in „izobraženih“ Angležev!

Izvirni dopisi.

Iz Ljubljane, 16. decembra. (O posojilu ljubljanskega mesta.) Kakor je znano, naredilo je ljubljansko mesto loterijsko posojilo v znesku 1.500.000 gl., ki jih je posodila dunajska Real Creditbank. Med mestnim prebivalstvom se pogosto opazuje vznemirjenje vsled tega, ker se davkoplačevalci bojé, da bi znale vsled tega narasti mestne doklade.

Mi smo se o tej stvari informirali, in smemo občinstvo pomiriti v tej zadevi; ter dostavljamo še, da si sme Ljubljana v srečo šteti, da se je to loterijsko posojilo še o pravem času posrečilo, ker zanaprej je malo upanja, da bi kako mesto še dobilo to pravico, pomagati si na ta način iz denarnih zadreg.

Dovoljenje za to ima mesto že od leta 1873, tedaj še od narodnega deželnega zbora. V mestnem zboru pa je bil predlog sprejet enoglasno, tedaj so ga odobrili tudi narodni mestni odborniki.

Mesto je primorano, zidati veliko kasarno za rezerviste, in ako bi je ne zidalo, dala bi jo vlada na mestne stroške sama zidati. Potem bi pač prirastla k davkom velika doklada, ktere se je mesto sama s tem posojilom izognilo.

Mesto bo izdalo 75.000 sreček (lozov),

navadi korakal moško memo biljetérja, mu ta reče:

„Retourkarto prosim!“

„Kako retourkarto?“ — praša ta prevzetno.

„Ta je že eden tistih“ — reče na to biljetér, in zraven stoječi policaj prime našega „goljufovodjo“ za vrat. Mi drugi, pripravljeni vsi iti za njim v tempelj nemških Vil, ze razpršimo na vse kraje — in konec je vsega. Vendar se našemu sošolcu ni nič zgodilo, ker je zasačen izgovoril se s tem, da je hotel le pogledati, če je njegova mati v gledišči, ter jej je ključ prinesel. Policaj ga je spustil in prišel je za nami kmalu v „zvezdo“, kjer smo mi hoteli od daleč gledati, kako ga bo policaj tiral.

Dogodba ta se je bila zvedela tako, da smo bili mi v skrbi, da bi ne prišla tudi do ušes našega vodje; vendar se to ni zgodilo, pač pa je naša gospodinja zvedela jo in rekla, da nam ne bo nobenemu več odprla, če bo po devetih domu prišel. Mi pa smo bili pr tleh, okna ne visoko od tal in če si pred odhodom odprl unanja in notranja, da so le priprta bila, si lahko ponoči splezal v sobo. Jaz toraj gle-

dišča nisem pustil, čeravno nisem mogel več v „partere“, ampak na galerijo, ktera je stala le 13 kr. Te sem si že upal skup spraviti po nalogah, če tudi stradam in grem lačen spat. Imel pa sem še v Ljubljani nekega gospoda, ki je bil enkrat pri nas domá kaplan; ta vé, da sem večkrat „obi-kal“ ga, pa ni vedel, zakaj. Morda bo zdaj zvedel, da so njegove šestice šle večidel še cele v glediščno kaso, le kaka zemlja je šla po njih v moj lačni trebuh.

Zakaj sem se jaz tako trdo držal gledišča? Prvič zavoljo iger, ker sem pri vsaki do konca radoveden bil, kaj bo z vsega tega, kar se je pričelo; drugič zavoljo komikarja Štelcarja, kteremu sem se smejal že, predno je na oder prišel; tretjič pa zavoljo neke igralkke, ki je bila tisti Franci z domače šole tako podobna. Zato sem moral iti v gledišče, kedar sta ta dva bila na listu, če sem prav pri kakem sošolcu za naloge kaj naprej vzel. Hodil sem toraj v gledišče vsaj po dvakrat na teden, večkrat so šli moji sobivalci, in vselej smo srečao prišli skoz okno v sobo na postelje.

Le enkrat se mi je pripetila neprijetna. Bila je huda zima in strašen mraz, kar pa mene ni zadržalo iti v gledišče. Sobivalci so

bili ostali doma, eden mi je obljubil, da bo okno že odprto pustil, kakor navadno, a gospodinja je bila prišla pozneje in vse trdo zaprla. Jaz se smejem v gledišči Štelcarju, občudujem igralko Franci podobno, grem obojega poln domu, poskušam okno odpreti, a ne gre, vse trkanje ne pomaga nič, ko da se prikaže obraz gospodinjke, ki mi pa s hudim obrazom veli:

„Le zunaj spi!“

Lepa reč! V svoji lahki obleki bom spal zunaj o mrazu, ko vse pod nogami škriplje! Pa vendar rajši, ko da bi gospodinjko prosil in še dalje trkal. Bom pa vso noč po mestu letal, saj človek, dokler hodi, ne zmrzne, ampak se še celó ogreje. Rad bi bil stopil v kako kavarno, pa nisem imel okroglega, če bi se prav ne bil bal profesorjev; tako sem jo pa popibal po mestu, ali to je kmalu obhojeno, v dveh urah trikrat. Proti polnoči sem zopet pred Franciškami, počasneje lezem proti „zvezdi“ in tam vidim odprto vežo Balsove hiše. Premrznem sem ves, v veži vsaj mrzle sape ni, le not, morda dobim kak kot, da se vá-nj stisnem.

Vse je tema v veži, na desno otipljem ob zidu votlino, prižgem žveplenko in pokažejo

ktre bo zgoraj omenjena banka plačala po 19 gl. 62½ kr. Tedaj dobi mesto za srečke 1.471 875 gl. Banka ima potem pravico, srečke prodajati za tako ceno, kolikor bo mogla zanje dobiti, kar odloči potem rastenje in padanje cen na borzi, kakor je to pri drugih enakih papirjih. Banka ima položiti 400.000 gl. kavcije kot varstvo, da bo srečke tudi vse kupila v šestih obrokih; 100.000 gl. od te kavcije leži že v mestni blagajni. Mesto bo plačevalo 65.000 gl. na leto za obresti. To bi bila seve da lepa svota, ki bi zdatno povikšala stroške našega mesta, ko bi namreč izposojeni denar poldruzega miliona gold. mrtev ležal. Toda ta kapital bo mestu tudi velike obresti nesel. Če se zida kasarna, pripadejo mestu od vojakov prenočilni soldi (schaffkreuzer); sicer bo pa le dobiček za ljubljanski promet, če nam kasarna privabi kako garnizijo v mesto, ker dosedajne kasarne ne vstrezajo svojemu namenu. Ako se nadalje zida klavnica, nesla bo tudi ta precej, ker bodo mesarji morali od vsakega živinčeta, ki ga tam zakoljejo, plačati takso. Ves drugi denar, kar se ga za te potrebne stavbe ne porabi, se bo naložil plodonosno, na državne obligacije (papierrente); tako da bo izposojeni denar svoje obresti sam plačeval, in da vsled teh 65.000 gl., ki se bodo plačevali banki, ne narastejo meščanom nobene doklade.

Srečkanje in vrednost srečk bo trpelo 50 let, in tako dolgo bo tudi mesto omenjenih 65.000 gl. obresti plačevalo. Po preteku 50 let ni mesto nič več dolžno, ker banka je plačana s tem, kar za srečke dobi, in s tem obrokom zgane tudi dolžnost plačevanja obresti 65.000 gl.; tedaj ima mesto čez 50 let kasarno, klavnico in ves denar zastonj, kar ga mu bo še od posojila ostalo. Mesto je tedaj na dobičku; le kak državni bankerot, ki bi vrednost obligacij vničil, znal bi ta račun pokaziti; temu se pa dá izogniti se, če se o pravem času drugi papirji kupijo. Banka tudi ne bo na škodi, ker bo pri prodajanju srečk (izozov) najbrže precej pridobila, ker jih bo gotovo draže ko po 20 gl. prodajala.

Če za vsakih 19 gl. 62½ kr. dobi 25 gl., to je že več ko 20% obresti! Če pa mesto nič ne zgubi in banka nič ne zgubi, kdo pa potem vse trpi? Mislilo se bo logično, da tisti, ki srečke kupujejo. Vendar tudi ti po navadnih

nazorih v najhujšem slučaju ne bodo nič zgubili, če ima kdo pa srečo, lahko mnogo dobi. Če imam 20 gl., jih denem v skrinjo in čez 50 let teh 20 gl. zopet iz skrinje vzamem, tedaj po navadnih nazorih nisem nič zgubil, v resnici pa je nekaj zgube, ker mi niso nesli nobenih obresti. Ta zguba, da bodo dobili denar brez obresti nazaj, bo zadela one, ki bodo imeli na najmanj sreče pri igranju, katerih številke pa bodo prej potegnjene, tisti bodo dobili za svojih 20 gl. po 50, po 100, po 200, po 1000 in več gl., kakoršni bodo dobitki. Odkodi se pa jemlje denar za te dobitke? Od tistih 65.000 gl., ki jih plača mesto za obresti. Tisti, ki bodo srečke kupili, vplačajo poldrugi milijon gl. in ta denar ravno obresti nese, in tako je mogoče, da tisti, ki zadenejo dobitke, več nazaj dobodo, kakor so vplačali, akoravno se poleg tega zamore vsakemu vsaj toliko nazaj dati, kolikor je vplačal. Ker se vsako leto več sto številke vzdigne, mora že posebno smolometi, kdor bi skoz 50 let nič ne zadel. Morda o tej zadevi še spregovorimo.

S Štajarskega, 10. decembra. Pri nas imamo sedaj volitve obč. zastopnikov, ker so od tega časa, kar smo si zadnjič župana volili, že tri leta pretekla. V občini Janževirh Arlice imeli smo dosedaj župana vrlega narodnjaka, ki bo, ker so sedaj zopet stari odborniki voljeni, najbrž zopet izvoljen. No, vsaj pa tudi g. L. Držečnik zasluži ono vdanost, katero imajo srenjčani do njega; dokaz za to je že to, da je bil dosedaj že 9 let občinski predstojnik, ter je vseh devet let v tem z nemščino zmiraj naprej šiklecem okraji vedno le slovenski uradoval. Da pa to ni takošen greh, to nam spričuje ono zaupanje, katero vživa pri sodnji in občanih. Tudi zasluge njegove za izvolitev treh narodnih mož pri volitvi v državni zbor ve in pozna le oni, ki je njegov trud od blizu videli.

Toda ozrimo se na volitev v bližnji Ribnici. Bo li tam vedno na krmilu obč. predstojništva le stranka, ktera s svojo nemščino vse obvladati hoče? Bodo li domačini vedno le kimalci oni peščici privandranih tujcev? Dvakrat bila jim je že volitev razpisana, in govorica je, da se bo to še tretjič zgodilo. Zakaj — kedar? — je vprašanje, bo tudi tukaj nastala nekaj tesnejša zveza med onimi, ki čutijo v sebi slovensko srce? Mora li vedno

biti ona nesloga? Slovenija žaluj, dokler imaš še takšne sinove! Vi rodoljubi pa širite pravo slovensko zavest, in rešili ste národ pogina, ki mu pretf od nikdar nasitene germanizacije!

Telegram „Slovenca.“

Z Dunaja, 17. decembra.

Za vojno postavlo glasovalo 180, zoper 133. Včeraj agrartag sprejel resolucije zoper oškodovanje eksekviranih zemljišč in planinskih pašnikov.

Domače novice.

V Ljubljani, 18. decembra.

(Grof Hohenwart) je na zaupnico, katero je prejel od svojih gorenjskih volilcev, poslal dr. Bleiweisu z Dunaja sledeče pismo od 11. t. m. s prošnjo, naj ga priobči:

„Preblagorodni gospod doktor! Srčnim veseljem sem sprejel adreso, ki so jo mi volilci moji in z njimi še drugi domoljubi iz Gorenjskega ravnokar po Vas poslali. V veliko zadovoljstvo mi je, da iz adrese razvidim, da moje delovanje se popolno sklada z misli mojih volilcev. Zagotavljam jih, da bodem, kolikor moje slabe moči premorejo, si vseskozi prizadeval, njih zaupanje mi tudi vprihodnje zadržati.“

„Še imamo rešiti velike naloge; z vstrajnostjo in stanovitnostjo in pod okriljem premisljivega Cesarja in Gospoda smemo za trdno upati, da jih rešimo srečno, in da s tem, da postanemo posamezne dežele zadovoljne, najzdatnejše in najgotovjše pospešimo moč in veljavo skupne naše domovine.“

„Prosim Vas, preblagorodni gospod, da to mojo prisrčno zahvalo za toliko častno objavo vedeti daste vsem mojim volilcem in drugim, ki so z njimi adreso podpisali, in da ste uverjeni mojega posebnega spoštovanja.“ —

(O volitvah na Dolenjskem.) Le malo časa je še do 3. januarja (prihodnjega leta, ko se bo na grofa Barbota mesto volil nov poslanec v državni zbor. Prej pa se bodo vršile še volitve volilnih mož, pri katerih je treba največe pazljivosti. Pozor toraj tamošnji voditelji! Glejte na to, da bodo izbrani zopet tisti možje, ki so pri zadnji volitvi dali svoj glas grofu Barbotu, tisti pa ki niso njega volili, naj se nadomestijo

se mi stopnice navzdol. No, tu bo mir, čeravno je postelja trda, venčar ni tako mraz ko zunaj. Res kmalu zaspi, a spanje ni dolgo, zbudi me pogovor nad stopnicami:

„Tu doli bo tisto smrčanje“ — pravi prvi glas.

„Ne bodi neumen“ — ugovarja drugi — „kdo bo v tem mrazu zunaj spal! Le čakaj, da luč naredim, pa boš videl, da ni nič.“

Jaz se prestrašim in pridržujem sapo, a kmalu se zgoraj pokaže luč in prvi glas očita drugemu:

„Vidiš, da je tam doli eden? — Alo, marš gor!“ veli meni in prižiga drug klinček ob prvemu, da jaz zagledam dva policaja. Strahú in mraza trepetaje prilezem po stopnicah gor in prvi policajev zagromi nad mano:

„Kdo si, lump?“

„Študent s pete šole“ — trepečem jaz.

„Lep študent, ki hodi v hiše na stopnice spat. Ali je v tej hiši stanovanje tvoje?“ — renči naprej.

Jaz povem, kako se je zgodilo, da sem prišel na te stopnice, prvi se ruga mi, češ, da se lažem, me prime trdo za roko in veli: „Boš šel z nama!“ — drugi pa reče:

„Zakaj bi ne bilo res, kar pravi? Saj se mu vidi, da je študent. Ni treba tako trgati in pehati ga, kakor lumpa. Zdaj bo šel že z nama, se bo pri nas vsaj ogrel, pa ga le spusti.“

Res smo šli vsi trije na policijo, ki je bila takrat na vrhu „novega trga“; tam me spremljevalca predstavita nekemu zaspanemu človeku, poročata, kako in kje sta me dobila, jaz pa tudi zgodovino tega večera povem. Ko je vse zapisano, reče pisalec enemu policajev:

„Zjutraj zgodaj stopite v hišo, kjer pravi, da stanuje. Če je res, kar je povedal, naj gre domu, ta protokol pa potem vrzite v peč!“

Meni pa reče: „Lezite tje-le na posteljo, kakoršne imamo pri nas, mraz vam ne bo, saj je dobro zakurjeno.“

„Ali bote to sporočili vodji gimnazije, da sem bil po noči tukaj?“ — si upam jaz uprašati; — „če to storite, me bodo koj spokali.“

„Če je res, kar ste povedali“ — odgovori — „ostane vse tiho, če bote vi molčali, saj ste slišali, da gre protokol v peč.“

„Potlej je pa že dobro“ — si oddahnem jaz in ležem na dilje s plahto pograne, on pa pristavi:

„Vašo gospodinjno bomo pa nekoliko priprli, ker je vas spravila v nevarnost, da bi zmrznili.“

„Nikar, nikar!“ — branim jaz — „ta bo šla in me zatočila v šol, da sem bil vso noč zunaj, pa mi vaše molčanje ne bo nič pomagalo, zapodili me bodo s šole ali pa vsaj dobim slab red v zadržanji.“

„Nič se ne bojte“ — me tolaži — „če je vsa vaša povest resnična, mi bomo že našli pravo pot.“

In tako je bilo. Zjutraj o pol sedmih zbudi policaj mene, ki sem bil na gorkem trdo zaspal, in reče, naj grem domú, protokol pa vrže v peč. Gospodinja me je doma posmehljivo prášali, kako sem spal zunaj v mrazu in snegu in odslej dolgo nisva nič več govorila. Enkrat je pa cel teden ni bilo v deti, stregla nam je druga. Ko je prišla nazaj, je rekla, da je bila na božji poti, a jaz sem že uganil, na kaki. Rada bi bila zatočila mene pri vodji, a policija je rekla, da potem jej bodo vse dijakke vzeli, in tako je bila vsa reč dognana, ker smo molčali trije: jaz, policija in gospodinja.

z boljimi. Tudi Kočevanje bo treba podučiti, da jim mi nič hudega nočemo, da se ne dotikamo njihovega jezika niti njih šeg; saj bodo tako kmalu slišali, kako se bodo naši poslanci, čeravno oni niso dali narodnemu nobenega glasu, potegnili zá-nje na Dunaji, kedar bo prišla na vrsto postava o pobišni kramariji. Morda bodo vendar enkrat toliko sprevideli, da ne bodo šli zmiraj nemčurjem na limance. Vsakako prosimo narodnjake, naj, kar so že o vsaki volitvi tako marljivo storili, tudi zdaj ne opuste, čeravno je delo zavoljo zimskega časa jako težavno. Zavoljo pravega kandidata so že odšla pisma od tukajšnjega glavnega odbora odličnejšim narodnjakom, da se po vsestranskem sporazumljenju postavi kandidat in homatijam konec stori.

(V Italničnem steklenem salonu) bode, kakor smo na kratko že omenili, drevi ob osmih gosp. S. Sedlmayer z Münihovega kazal in razlagal dve novi iznajdbi, ki ste po pravici vzbudili veliko pozornost, namreč Edisonov „pisalni in govorni stroj“ in mikrofón v zvezi s telefonom. Do zdaj se je v Ljubljani že kazal posebno po šolskih zavodih in bil povsod pohvaljen. Oba instrumenta sta tukaj še čisto nova reč, toraj bo naše občinstvo gotovo porabilo ugodno priliko, z očmi in ušesi podučiti se o njih. Stroj je namreč tak, da se lahko govori, poje vá-nj v kakoršnem koli jeziku in on vse natančno ponavlja v daljavi, kar bo lahko vsak sam poskusil. Predavanje bo brez vstopnine, a pričelo se bo točno ob 8. uri zvečer; kdor bi pozneje prišel, bi marsikaj zamudil.

(„Sokol“) ima prihodnjo nedeljo ob 10. dopoldne v svoji telovadnici v Gradišči občni zbor, pri katerem se bo med drugim volil nov odbor. Naj pride vsak „Sokol“, da bo zbor sklepčen.

Razne reči.

— Lakota v Istri. Kakor je znano, letos v Istri niso nič pridelali. Zavoljo tega je že prej ubožna dežela zdaj še toliko bolj revna. Vladna podpora ne more zabraniti, da trpé v mnogih revnih bajtah že zdaj lakoto; kaj bo še le proti pomladi, kedar zadnje ostanke pojedó! Profesorja Franc Matejčič in Berbuč Ivan v Pazinu sta razglasila v „Slov. Narodu“ odprto pismo do nas Slovencev, da bi se Istranov usmilili, in se obračata posebno do čast. slovenske duhovščine, da bi ta spodbodila slovenske brate k milodarom za uboge Istrane, naj bodo že v denarjih ali v živežu, kakor krompirju, zelji, turšici, ječmenu itd. Istrani so naši najbližji bratje slovanski, njih revščina velika in celó od vlade priznana; prosimo tedaj Slovence, naj se spomnijo svoje krščanske dolžnosti, ki nam ukazuje usmiljenje do revežev, če nečemo zavrženi biti na sodni dan, spomnite se in vresničite izrek: „Slovan povsod brate ima“, in pomagajte Istranom vsak po svojih močéh. Vredništvo „Slovenca“ je rado pripravljeno, sprejemati darove v denarjih in odpošiljati jih v Istro. Darovi v naturah pridelkih, kakor žito, krompir itd. naj se pa pošiljajo neposredno na profesorja Franja Matejčiča v Pazinu.

Vredništvo „Slovenca.“

— Na Ogerskem je zopet huda povenjenj. Mnogo vasi je že pod vodo, druge so v nevarnosti. Reka Körös je silno narastla.

— Literatura hrvatska leta 1879. 1. Rad jugoslavjanske akademije i umetnosti, knjiga XLV. Sadržaj: Fr. Š. Kuhač: Prilog za povjest glasbe južnoslovenske. — M. Va-

ljavec: Prinos k naglasu u novoj slovenštini. — Fr. Rački: Podmetnute, sumnjive i preradjene listine do XII. vieka. — Gj. Pilar: Prilogi: poznavanju geoloških odnošaja zemlje. — Glasovi o „Ogledu akademijskoga rječnika“, i to od Fr. Miklošića, I. Sreznjevskoga, Ado fa Vebra i Stojana Novakovića. — Gj. Pilar: Občiniti godišnji sastanak njemačkoga geološkoga društva u Beču.

2. Stari pisci hrvatski, na sviet izdaje jugoslavenska akademija znanosti i umjetnosti. Knjiga X. Djela Frana Lukarevića Burine. — Tisak dioničke tiskare.

3. Potočnjak Ivan. Nauka o podnebu i zračnih pojavih obzirom na gospodarstvo i šumarsko učilište. Tisak C. Albrechta.

4. Streer Ed. Zemljopisna početnica za prvi razred srednjih učilišta. Naklada kr. hrv. slav. dalm. zem. vlade. Ciena 36 nov.

5. Sandtner Adalbert, Hrvat-ki šumarski Koledar za g. 1879. Izdan po hrv. s'av. šumarskom društvu. U Zagrebu. Tisak C. Albrechta.

6. Narodni koledar za g. 1879. Uredio Mate Neklić, izdala Matica dalmatinska. Brzotiskom „Narodn. Lista“ u Zadru.

7. Narodne pjesme iz starijih, najviše primorskih izvora. Sabrao i na sviet izdao V. Bogišić. Biograd, Ciena 1 for. 40 nov.

8. Uvodno predavanje, što ga je imao na hrvatskom sveučilištu Franje Josipa učitelj slovjenskih jezika dr. Fr. J. Celestin. U Zagrebu. Tisak C. Albrechta.

9. Fiziologija i higijena za školu i kuću napisao dr. Daeton, preveo M. Gj. Miličević. Biograd. U državnoj štampariji.

10. Biblioteka za mali sviet. Svezka V. Česnica, darak dobroj deci od Čika Steve. Novi Sad 1879. Ciena 20 nov.

11. Skupljene pripovedke Vladana Gjorgjevića IV. sv. U Pančevu. Naklada knjižare braće Jovanovića. 1879. Ciena 1 for.

12. Pjesma Branka Radičevića. Najnovije i popunjeno šesto izdanje sa predgovorom Jovana Boškovića. Pančevo 1879. Ciena 50 nov

13) Gojenje krtole. Napisao M. D. Dejanović, narodni učitelj. Sa više slika. U Pančevu 1879. Ciena 70 nov.

14) Kraljević Marko u narodnim pesmama sa slikom „San Kraljevića Marka Pančevo 1879. Ciena 70 nov.

15) Narodni hrvatski odvjetnik ili savjetni priručnik za sastavljanje svakovrstnih pogodbah ili ugovora i drugik pisama, molbat itd. Spisao Ivan Jurašić iz Krka. Tiskara Franje Karbtzky a na Rieci.]

16) Primula veris. Prve pjesme Krunaslava Kutena. Svezak I. U Zagrebu. Tiskarski zavod C. Albrechta 1879.

17) Život i djela glasovitoga viteza Dona Quisota de la Mancha. Spanjeski napisao Miguel Cervantes de Saavedra. Po franczkom, za mladež priredjenu izdanju hrvatski napisao J. Eugen Tomić. U Zagrebu 1879. Nakladom kr. sveučelištne knjižare Fr. Župana. Ciena 1 for. 80 nov.

18) Treća obća hrvatska učiteljska skupština u Osieku. Izdao centralni odbor obćih hrv. učit. skupština. Zagreb. 1879.

19) Kako se čuva i njeguje zdravlje žen-skinja i male djece napisao dr. Lj. Radivejević. Drugo izdanje. Novi Sad 1879. C. 20 nov.

Zahvala.

Za 6. dec. smo nenadno prejeli od č. g. Š. Robića krasno zbirko 250 tajnocvetek (criptogamov), ki so jako spretno vložene in zanesljivo imenovane s pristavkom kraja, kjer

so bile posamezne odtrgane ali odlučene. — Prirčno se zahvaljeva je dobrodelnim gospem za obloko, preteklo nedeljo našim učenkam (26) darovano, pristavljamo še iskreno zahvalo veieč. g. Robiću za dar, s katerim nas je tako prijazno iznenadil. Na zdravje!

V Ljubljani 17 dec. 1879.

Nunska šola.

Listnica vredništva.

Gosp? Vašega dopisa ne moremo tiskati, pač pa smo ga v prepisu poslali tje, kamermeri, mislimo, da se bo tako najbolje dosegel njegov namen brez vseh zdražb. Molčanje je samo ob sebi razumljiva reč.

Več gosp. dopisnikom. Građiva za „podlistek“ smo dobili zadnji čas toliko, da skoro ne vemo kam z vsem. N-j nam toraj gosp. pisatelj ne zamerijo če ne pride kaka reč kmalu na vrsto; sedanjega podlistka ne moremo pretrgati, ker nam toliko pismenih in ustmenih izjav priča, da je veliki večini bralcev želó všeč. Prosil bi raje dopisov o vsakdanjih dogodbah, ker po takih segajo bralci hlastno.

Gosp. dop. iz C. Prvi Vaš dopis smo po natančnem pretresanju morali odložiti iz dveh vzrokov; prvič je vsa reč že zeló zastarela, drugič bi bil našim bralcem, ki niso brali „Nar.“, dopis popolnoma nerazumljiv. Morda bo Vaši želji vsaj nekoliko vstreženo, če iz dopisa tukaj posnamemo Vašo trditev, da Planincev vendar ni bilo pri poždravu našega polka na kolodvoru na Rakeku, ker se okoli tega stavka vse suče.

Gosp J. R. tu. Vaš dopis se nam ne zdi primeren za natis, ker se v njem omenjena zadeva že vravnava in bo vravnana v kratkem času — nadjamo se, da v občno zadovoljnost. Razen tega se v obliki, v kakoršni nam je došel, celó tiskati ne da, je državni pravdnik preblizo.

Gosp. B. G. v Č. Vašim željam se bo po moči vstreglo, le par tednov potrpljenja, ker se ne more vse tako naglo skup spraviti. Za drugi del Vašega pisma lepa hvala, čeravno pohvala je prenapeta. Kar ste Vi G. pravili, je resnica, ni „farbano.“

Dobre, pravične, nepokažene voščene sveče,

za katere dajejo poročstvo, iz najboljšega čistega čebelnega voska, katere izvrstno lepo in prav počasi goré, prodajata po najnižji ceni.

P. & R. Seemann
v Ljubljani.

(3)

Telegraficne denarne cene 16. decembra

Papirna renta 68.75 — Srebrna renta 70.35 — Zlata renta 80.95 — 1860letno državno posojilo 131 — Bankina akeije 846 — Kreditne akeije 279.90 — London 116.70 — Čes. kr. cekini 5.53. — 20-frankov 9.31.

Denarstvene cene 16. decembra.

	Državni fond.	Denar.	Blago.
5%, avstrijska papirna renta	68.75	68.80	
5%, renta v srebru	70.35	70.30	
4%, renta v zlatu (davka prosta)	81.—	81.10	
Srečke (lozi) 1854. l.	125.—	125.50	
" " 1860. l. celi.	131.25	131.50	
" " 1860. l. petinke	135.25	135.75	
Premijski listi 1864. l.	167.25	167.75	
Zemljiščine odveznice.			
Štajarske po 5%	99.75	100.50	
Kranjske, koroške in primorske po 5%	96.50	97.50	
Ogerske po 5%	85.25	88.75	
Hrvaške in slavonske po 5%	90.—	91.—	
Sedmograške po 5%	84.75	85.50	
Delnice (akcije).			
Nacionalne banke	856.—	858.—	
Unionske banke	93.25	94.—	
Kreditne akcije	280.50	280.75	
Nižoavstr. eskomptne družbe	810.50	820.—	
Anglo-avstr. banke	137.50	137.75	
Srečke (lozi).			
Kreditne po 100 gid. a. v.	179.50	179.50	
Tržaške " 100 " k. d.	119.—	120.—	
" " 50 " " "	61.—	63.—	
Budenske " 40 gid. a. v.	39.50	40.—	
Salmove " 40 " " "	48.50	49.—	
Palffy-jeve " 40 " " "	36.50	36.75	
Clary-jeve " 40 " " "	37.50	38.—	
St. Genois " 40 " " "	48.—	42.50	
Windischgrätz-ove " 20 " " "	30.—	38.—	
Waldstein-ove " 40 " " "	33 —	33.25	
Srebro in zlato.			
Ces. cekini	5.53	5.55	
Napoleonsd'or	9.31	9.32	